

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2288/2015
23.12.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у парници тужиле С.Д. из П., чији је пуномоћник адвокат С.Б. из П., против туженог М.Д. из П., чији је пуномоћник адвокат Ј.В. из П., ради издржавања, одлучујући о ревизији тужиле, против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 244/15 од 28.07.2015. године, у седници одржаној 23.12.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Основног суда у Пожеги П2 1/2015 од 13.03.2015. године и пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 244/15 од 28.07.2015. године, тако што се обавезује тужени М.Д. из П. да плаћа тужилји С.Д. из П. на име доприноса за издржавање износ од 20.000,00 динара месечно почев од 19.07.2013. године па убудуће, док постоје законски услови, са доспелошћу до петог у месецу за претходни месец, с тим да доспеле неплаћене месечне облике издржавања плати у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

У осталом делу се ревизија тужиле одбија као неоснована.

Обавезује се тужени да плати тужилји на име накнаде трошкова целокупног парничног поступка износ од 60.000,00 динара у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожеги П2 1/2015 од 13.03.2015. године, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужени да плаћа тужилји издржавање у месечном износу од 30.000,00 динара почев од 19.07.2013. године, па убудуће док постоје законски услови, с тим да доспеле неплаћене рате плати одједном у року од 15 дана по пријему пресуде а будуће издржавање да плаћа до петог у месецу за претходни месец. Тужилја је обавезана да туженом накнади трошкове спора у износу од 86.800,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 244/15 од 28.07.2015. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена је првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију из свих законских разлога.

Тужени је одговорио на ревизију тужиље.

Врховни касациони суд је испитао правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, број 72/11...44/15) и утврдио да је ревизија тужиље делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Тужиља неосновано указује на постојање битне повреде из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која није дозвољен ревизијски разлог. На друге битне повредсе се ревизијом одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је ћерка туженог, рођена ... године, у ванбрачној заједници између туженог и њене мајке З.Т., која је трајно престала јуна 2010. године. Редован је студент Филозофског факултета у Б. – Одсек ..., на ... години студија. Ради похађања наставе на факултету станује у Б. у закупљеном стану за који плаћа месечну закупнину од 200 евра. Користи студентску повластицу за превоз по цени од 1.100,00 динара месечно. У ... години студија има десет предмета и за сваки је потребан уџбеник по цени од 1.000,00 динара. Не користи студентски кредит нити деџи додатак и не може да оствари право на становање у студентском дому због висине примања родитеља. Тужени има у власништву кућу у П. и аутомобил марке „...“. Запослен је као бродар у енглеској компанији са радним ангажовањем на шест месеци. Остварује просечну месечну зараду од по 3.000 америчких долара. Нема друге обавезе издржавања, осим према тужиљи као пунолетном детету на редовном школовању. Мајка тужиље живи у П. у стану површине 48,46 м², на којем има право доживотног становања. Стан је купљен од новца који је тужени исплатио мајци тужиље приликом престанка њихове ванбрачне заједнице и деобе ванбрачне имовине, а по њиховом договору представља власништво тужиље као њихове заједничке ћерке. Мајка тужиље остварује зараду од 61.000,00 динара месечно, и допунске приходе радом у пољопривреди (бербом малина и узгојем живине), и давањем приватних часова из хемије, као и продајом козметичких производа. У одређеним временским интервалима њена месечна примања износила су око 80.000,00 динара месечно.

Мајка тужиље је 2010. године пре престанка ванбрачне заједнице, на основу ранијег овлашћења, подигла са банковог рачуна туженог 73.169 долара и пренела их на своје име на новоотворени рачун, по којем тужени није овлашћен. Од тог новца је туженом исплатила 15.000 долара ради покрића штете на возилу, а преостали износ је задржала и на његов захтев одбила да врати, уз објашњење да је потребан за

школовање тужиле. Тужени је одустао од захтева за враћање тог новца да би био искоришћен за школовање њихове ћерке – тужиле али међу њима је остало спорно да ли је о томе постигнут споразум. У време пресуђења на рачуну је остало још 4.306 америчких долара. Тужилца поседује овлашћење на девизном рачуну мајке али га није користила. Новац је делимично искоришћен за њено школовање и путовање у иностранство ради учења језика.

У поступку је утврђено да новчано изражене месечне потребе у погледу издржавања тужиле износе 40.000,00 динара и да би тужени од своје месечне зараде (око 279.000,00 динара) могао да доприноси њеном издржавању са 30.000,00 динара, док би обезбеђење преосталог новчаног износа пало на терет мајке (са њеном зарадом од око 80.000,00 динара месечно). Међутим, имајући у виду да приликом престанка заједнице живота између родитеља тужиле није постигнут споразум о издржавању ћерке, да је мајка задржала значајну девизну уштеђевину са образложењем да се користи за потребе школовања детета, са чим се тужени накнадно сложио, као и да још увек има депонованог новца на том рачуну, нижестепени судови су закључили да је неоснован захтев тужиле да се тужени обавезе на плаћање траженог доприноса за њено издржавање. Због тога су тужбени захтев у целини одбили.

По оцени Врховног касационог суда није правилно а ни правично становиште нижестепених судова изражено у побијаним пресудама.

Према одредби члана 155. став 2. Породичног закона пунолетно дете које се редовно школује има право на издржавање од родитеља сразмерно њиховим могућностима, а најкасније до навршене 26 године живота. Тужилца испуњава све ове законске услове у погледу права на издржавање, што су констатовали и нижестепени судови а тужени није оспорио. Међутим, неприхватљив је истовремени став тих судова и његово образложење, садржано у побијаним пресудама, да би усвајање тужбеног захтева и заснивање обавезе туженог у погледу издржавања тужиле представљало за њега очигледну неправду у ситуацији када је он већом девизном сумом омогућио одговарајући висок ниво животног стандарда и издржавања тужиле. Полазећи од чињеница да је мајка тужиле слободно располагала неподељеном заједничком уштеђевином коју јој је препустио тужени ради издржавања тужиле, као и да депоновани новац још увек није у целини потрошен, судови су применом члана 155. став 4. Породичног закона, оценили да тужилца нема права на тражено издржавање.

Погрешно је овакво схватање нижестепених судова којим се тужени практично ослобађа обавезе да тужилци као свом пунолетном детету на редовном школовању плаћа допринос за издржавање у висини која је одговарајућа њеним потребама и истовремено његовим могућностима. Такво закључивање није узело у обзир да тужилца као поверилац издржавања и тужени као дужник те обавезе немају међусобни споразум о издржавању, у погледу начина извршења ове обавезе и њене висине. Не постоји ни судска одлука или поравнање о заснивању такве обавезе

туженог према тужиљи. Имовински односи туженог и мајке тужиље после престанка њихове ванбрачне заједнице и њихов евентуални накнадни и прећутни споразум о начину коришћења девизне уштеђевине не могу тако утицати да туженог потпуно ослободе родитељске дужности да учествује у издржавању тужиље као свог пунолетног детета на школовању, а тужиљу лише тог законског права. Издржавање одређеног лица се по самој својој природи мора одвијати и обезбедити у континуитету. Због тога је било нужно да се утврди висина и редован ток прилива средстава потребних за живот и школовање тужиље као издржаваног лица. Преостала сума на девизном рачуну њене мајке (у недостатку изричитог споразума о начину њеног коришћења, али ни по својој висини), није подобна и довољна да намири тужилине потребе у погледу текућег и будућег издржавања до завршетка школовања, у замену за редовна новчана давања туженог. При томе, увек треба имати у виду да висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања (члан 162. став 3. Породичног закона).

Зато је применом члана 155. став 2., 160, 161. и 162. Породичног закона, Врховни касациони суд закључио да је тужени у могућности и дужан да за издржавање тужиље као свог пунолетног детета на редовном школовању плаћа месечно по 20.000,00 динара, због чега је у том делу преиначио нижестепене пресуде, одлучивши на основу члана 416. став 1. ЗПП.

У преосталом делу у погледу траженог издржавања за још 10.000,00 динара месечно, захтев тужбе је с обзиром на утврђене чињенице превисоко постављен, те је правилно одбијен пресудама нижестепених судова. Зато је на основу члана 414. став 1. ЗПП, у том делу ревизија одбијена као неоснована.

Врховни касациони суд је на основу члана 165. став 2. у вези члана 153, 154. и 159. ЗПП, одлучио о трошковима целокупног поступка. Тужиљи је досуђена накнада нужних и стварних трошкова за заступање од стране адвоката и то за састав тужбе 6.000,00 динара и жалбе и ревизије по 12.000,00 динара, као и заступање на пет одржаних рочишта по 6.000,00 динара, у укупном износу од 60.000,00 динара. Висина трошкова обрачуната је применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката (Тар.бр.14 став 1. алинеја 7).

**Председник већа-судија
Љубица Милутиновић,с.р.**